

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8SŽi/41/2014
Identifikačné číslo spisu: 1012200921
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1012200921.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Okresná prokuratúra Bratislava IV, so sídlom Saratovská 1/A, 844 61 Bratislava, proti žalovanému: Mestská časť Bratislava Devínska Nová Ves, so sídlom Novoveská 17/A, 843 10 Bratislava, za účasti: Mgr. Y. I., X. XX, XXX XX O., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9498/2011 zo dňa 14.11.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 96/2012-49 zo dňa 28.03.2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 96/2012-49 zo dňa 28. marca 2014 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 4S 96/2012-49 zo dňa 28.03.2014 rozhodnutie žalovaného č. 9498/2011 zo dňa 14.11.2011 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že povinná osoba požadované informácie oprávnenej osobe neposkytla vôbec, vo veci postupovala v zásade formalisticky a pokiaľ uvedené skutočnosti príslušný prokurátor namietal protestom, potom bol jeho postup dôvodný. Žalovaný informácie neposkytol len preto, že išlo o veľké množstvo písomností, ktoré pre obmedzené kapacity e-mailových schránok nebolo možné technickým prenosom dať zrealizovať. Podľa prvostupňového súdu z obsahu výzvy žalovaného (zo dňa 03.11.2011), na ktorý vo svojich rozhodnutiach poukazuje nevyplýva, že by požadované informácie nebolo možné poskytnúť pre technickú nemožnosť prenosu dát (žalovaný nepreukázal, že by sa o nejaký prenos dát aspoň pokúsil), ale iba z dôvodu „veľkého rozsahu požadovaných informácií...navrhuje zmenu spôsobu poskytnutia informácií...z naskenovania...na formu

nahliadnutím do spisov s možnosťou odpisov a výpisov alebo scan dokumentu...“. Je zjavné, že uvedená argumentácia žalovaného je samo o sebe zmätočná, keďže na jednej strane tvrdí, že nie je technicky schopný predložiť naskenovaním celý materiál avšak na druhej strane po nahliadnutí do spisov nemá problém oprávnenému poskytnúť informáciu tou istou „problematickou“ formou - scan-om. Tvrdenie žalovaného nemá oporu v ustanovení § 16 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“), a to v tom zmysle, že pokiaľ sa nedohodol na spôsobe sprístupnenia inej než požadovanej formy informácií, potom ju nemusí poskytnúť vôbec. Požadované informácie nepatria do kategórie tých, ktoré sa nemôžu poskytnúť v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z., práve naopak, ide o tie, ktoré je povinný poskytnúť a preto sa mal o realizáciu maximálne usilovať v požadovanom čase, resp. riadnou komunikáciou s oprávnenou osobou už aj v zmysle ustanovení § 3 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), ktorý sa z tohto konania v zásade nevyklučuje (§ 22 zákona č. 211/2000 Z. z.). Keďže rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd protest prokurátora považoval za dôvodný, preto vrátil vec žalovanému správnomu orgánu na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, keďže mu v tomto konaní náhrada trov zo zákona neprináleží.

Včas podaným odvolaním žalovaný napadol predmetný rozsudok krajského súdu. K vydaniu rozhodnutia žalovaného viedla skutočnosť, že napriek snahe žalovaného žiadosti vyhovieť počas vybavovania žiadosti žalobcu bolo zistené, že nie je možné technicky zrealizovať zaslanie naskenovaných fotokópií elektronickou poštou na e-mail žalobcu (požadované informácie tvorili veľké množstvo listín - rádovo niekoľko stovák, ktoré by v digitalizovanej podobe pri zachovaní základnej dostatočnej čitateľnosti nebolo možné pre dátové obmedzenia veľkostí odosielanej elektronickej pošty žalovaného zaslať žalobcovi na zvolený e-mail). Medzi žalovaným a žalobcom nedošlo k dohode o inom technicky uskutočniteľnom spôsobe sprístupnenia týchto informácií. Proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného žalobca odvolanie nepodal (resp. podal ho po uplynutí lehoty na podanie odvolania). Žalovaný nenamietal skenovanie ako technicky nevykonateľný spôsob sprístupnenia požadovaných informácií, ale namietal v konkrétnom prípade technickú nevykonateľnosť prenosu dátových súborov s naskenovanými dokumentmi. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že žalovaný nepreukázal, že by sa o nejaký prenos dát aspoň pokúsil. V danom prípade však žalovaný v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v spojení s § 34 ods. 6 správneho poriadku vychádzal zo skutočností všeobecne známych žalovanému z úradnej činnosti. Týmito skutočnosťami sú obmedzenia dátovej veľkosti e-mailov odosielaných cez SMTP server (server odosielanej pošty) dané technickými špecifikáciami, ktoré sú žalovanému známe z jeho úradnej činnosti. Ide teda o skutočnosti, ktoré nebolo potrebné dokazovať, no pokiaľ mal o nich krajský súd pochybnosť, mal vykonať dokazovanie v rámci plnej jurisdikcie podľa § 250i ods. 2 druhá veta OSP. Vzhľadom na to, že žalobca nesúhlasil s iným spôsobom sprístupnenia informácií než so spôsobom uvedeným v žiadosti a vzhľadom na to, že žiadateľom navrhované technické riešenie sa nedalo zrealizovať, nemohol žalovaný informácie sprístupniť. Na základe uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.03.2014, č. k. 4S 96/2012-49 zmenil tak, že žalobu zamietá a žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „NS SR“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného (§ 212 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech.

Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že oprávnená osoba (poslanec miestneho zastupiteľstva žalovaného) sa dňa 11.07.2011 v administratívnom konaní evidovanom pod č. 6008/11 domáhala sprístupnenia všetkých žiadostí o odkúpenie pozemkov vo vlastníctve mestskej časti, o odkúpenie pozemkov vo vlastníctve mesta Bratislavy, ktoré mala mestská časť zverené do správy, o odkúpenie pozemkov vo vlastníctve mesta Bratislavy (doručené priamo mestskej časti alebo sprostredkované

žiadosťou o stanovisko od magistrátu), ku ktorým zaujímala mestská časť, resp. starosta stanovisko a to spolu s fotokópiami písomností, z ktorých vyplýva spôsob vybavenia týchto žiadostí (v prípade predaja kúpne zmluvy, v prípade zamietnutia predaja príslušný výpis z uznesenia miestneho zastupiteľstva, v prípade pozemkov vo vlastníctve mesta fotokópiu stanoviska mestskej časti) a to všetko za obdobie od 01.01.2008 doteraz (t.j. do podania žiadosti dňa 11.07.2011), formou naskenovaných fotokópií na určenú e-mailovú adresu.

Správny orgán prvého stupňa oprávnenému rozhodnutím zo dňa 20.07.2011, č. 6276/2011 oznámil, že sprístupní všetky informácie dotknutých právnických a fyzických osôb, u ktorých disponuje písomným súhlasom so spracovaním osobných údajov. Vzhľadom na povahu a rozsah sprístupní informácie nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis v určených dňoch, v určenom čase, miestnosti a u určenej kontaktnej osoby. Z odôvodnenia vyplýva, že tak rozhodol v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.. Krajský súd zistil, že z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by povinnej osobe bránili technické prekážky, pre ktoré nemôže poskytnúť žiadané informácie. Z uvedeného vyplýva iba prísľub do budúcnosti o sprístupnení informácií. Avšak týmto rozhodnutím žiadne informácie z požadovaných poskytnuté neboli.

Oprávnený podal odvolanie dňa 19.10.2011 a tiež podnet na Okresnú prokuratúru Bratislava IV pod č. Pd 60/11-4 zo dňa 06.09.2011. Potom, čo správny orgán opakovane považoval svoje rozhodnutie za zákonné, žalobca mu doručil dňa 02.11.2011 protest a navrhol napadnuté rozhodnutie č. 6276/2011 zo dňa 20.07.2011 v celom rozsahu zrušiť v zásade z totožných dôvodov ako to uviedol v žalobe.

Žalovaný odvolaniu oprávneného vyhovel a napadnuté rozhodnutie č. 6276/2011 zo dňa 20.07.2011 ako zmätočné a nezákonné zrušil rozhodnutím č. 9285/2011 dňa 03.11.2011. Následne vyzval oprávnenú osobu na odsúhlasenie zmeny spôsobu poskytnutia požadovaných informácií formou nahliadnutia do spisov s možnosťou odpisov alebo výpisov alebo scan dokumentu. Žalobca naďalej požadoval informácie poskytnúť podľa pôvodnej žiadosti elektronicky na svoju adresu (odpoveď na výzvu doručil povinnému dňa 16.11.2011).

Dňa 14.11.2011 správny orgán vydal rozhodnutie pod č. 9498/2011, ktorým nevyhovel žiadosti žalobcu a prístup k požadovaným informáciám odmietol. Dôvodom bola technická nemožnosť realizácie požiadavky.

Následne dňa 21.11.2011 vydal aj rozhodnutie č. 9724/2011, ktorým protestu okresnej prokurátorky pod č. Pd 60/11-5 zo dňa 26.10.2011 nevyhovel, pričom z odôvodnenia okrem popisu procedurálnych postupov vyplýva, že protest prokurátora považuje za bezpredmetný, nakoľko mu bolo na základe predchádzajúceho odvolania oprávneného rozhodnutím č. 9285/2011 zo dňa 03.11.2011 vyhovené tým, že starosta zrušil protestom napadnuté rozhodnutie.

Rozhodnutie žalovaného zo dňa 14.11.2011, č. 9498/2011 bolo rozhodnutím starostu mestskej časti Bratislava Devínska Nová Ves pod č. 10942/2011 zo dňa 30.12.2011 potvrdené.

Podaniu žalobcu - protest prokurátora č. Pd 92/11-11 zo dňa 01.02.2012 žalovaný rozhodnutím č. 1741/2012 zo dňa 01.03.2012 v časti týkajúcej sa rozhodnutia starostu Mestskej časti Bratislava Devínska Nová Ves zo dňa 30.12.2011 pod č. 10942/2011 vyhovel a toto zrušil a vo zvyšku protestu okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV č. 92/11-11 zo dňa 01.02.2012 nevyhovel.

Podľa § 35 ods. 1 písm. b/ OSP prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a

povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov je upravené v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 a nasl.).

Podľa ustanovenia § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa ustanovenia § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. žiadosť o sprístupnenie informácií možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. informácie sa sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca sa žalobou osobne podanou dňa 21.05.2012 na Krajskom súde v Bratislave domáhal podľa § 35 ods. 1 písm. b/ OSP v spojení s § 250b ods. 5 OSP zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 9498/2011 zo dňa 14.11.2011, ktorým žalovaný nevyhovel žiadosti oprávneného o poskytnutie informácie a prístup k požadovaným informáciám odmietol. Dôvodom bola technická nemožnosť realizácie požiadavky.

Úlohou krajského súdu v posudzovanej veci bolo v prvom rade vyriešenie právnej otázky týkajúcej sa rozsahu oprávnenia prokurátora v konaní o jeho návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v zmysle ustanovenia § 35 ods. 1 písm. b/ OSP, resp. či prokurátor môže podať návrh na začatie konania aj v prípade, keď ide o prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu.

Žalovaným je, pri rozhodnutiach vydaných v správnom konaní, správny orgán, ktorý rozhodoval v poslednom stupni (§ 250 ods. 4 OSP).

Podľa ustanovenia § 250b ods. 5 prokurátor môže žalobu podať do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým nebolo vyhovené protestu.

Z doslovného textu ustanovenia § 244 ods. 3 OSP vyplýva záver, že žalobou v správnom súdnictve možno napadnúť len rozhodnutia správnych orgánov, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb. Takýmto rozhodnutím nie je rozhodnutie správneho orgánu, ktorým nevyhovel protestu prokurátora, lebo samo osebe nezakladá, nemení ani nezrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb. Rozhodnutie správneho orgánu, ktorým nevyhovel protestu prokurátora je rozhodnutím procesnej povahy, a preto podľa § 248 ods. 2 písm. a/ OSP nepodlieha súdnemu preskúmaniu.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že návrhové oprávnenie prokurátora týkajúce sa

preskúmania zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, je limitované nasledovnými zákonnými podmienkami:

- 1/ protestu prokurátora nebolo vyhovené,
- 2/ sú splnené podmienky stanovené OSP (§ 244 a nasl.),
- 3/ návrh je podaný v lehote stanovenej v ustanovení § 250b ods. 5 OSP.

V posudzovanej veci žalobca podal návrh na začatie konania vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, pričom svoje návrhové oprávnenie realizoval v rámci dvojmesačnej zákonnej lehoty po tom, ako jeho protestu nebolo vyhovené v plnom rozsahu.

Ak prokurátor podáva podľa § 35 ods. 1 písm. b/ OSP návrh na začatie konania (žalobu) na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu v prípade, v ktorom sa nevyhovelo protestu prokurátora a ak to vyžaduje verejný záujem, tento návrh treba podať proti rozhodnutiu správneho orgánu v poslednom stupni správneho konania, ktoré založilo, menilo alebo zrušovalo oprávnenia a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb (pozri uznesenie NS SR 6Sžo/34/2011 zo dňa 24.08.2011, stanovisko NS SR Snj 124/00).

K vyššie uvedenému stanovisku NS SR odvolací súd ešte poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/185/2006 týkajúci sa záväznosti súdnej judikatúry, podľa ktorého, ak bol k určitej právnej otázke vyslovený právny názor v stanovisku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sú všetky súdy všeobecných súdov, vrátane samotného najvyššieho súdu, povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, lebo stanovisko je pre ne záväzné.

Keďže odvolací súd nepovažuje rozhodnutie žalovaného za preskúmateľné súdom z dôvodu, že sa nejedná o druhostupňové právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré nadobudlo právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, odvolaciu súdu nezostávalo iné, ako napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako nezákonné zrušiť a konanie zastaviť s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP v spojení s § 250d ods. 3 OSP, nakoľko žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.

Podľa názoru odvolacieho súdu, Občiansky súdny poriadok nedáva ani prokurátorovi možnosť domáhať sa hore uvedeným postupom preskúmania zákonnosti právoplatného prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že Krajský súd v Bratislave nepostupoval skutkovo a právne správne, keď vec meritorne prejednal a napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil, pretože návrh prokurátora smeroval proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozsudok krajského súdu a zároveň nevyhovujúcu odvolaniu žalovaného, konanie zastavil z dôvodu, že návrh prokurátora smeroval proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom (§ 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP v spojení s § 250d ods. 3 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že žiadnemu účastníkovi ich náhradu nepriznal, pretože konanie bolo zastavené.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.